

Lovforslag nr. L 75. Fremsat den 14. november 1980 af miljøministeren

Forslag

til

Lov om miljøstøtte

Kapitel 1

Lovens område

§ 1. Støtte efter denne lov kan ydes til investeringer, som foretages af erhvervsvirksomheder, der ikke ejes af det offentlige, og som vedrører:

- 1) projekter til indførelse af teknologi, der er mindre forurenende end den hidtil anvendte, jfr. kap. 2,
- 2) forureningsbegrænsende projekter, der er økonomisk tyngende for den enkelte virksomhed, jfr. kap. 3, eller
- 3) anlægsbidrag i forbindelse med tilslutning til offentlige spildevandsanlæg, jfr. kap. 4.

Stk. 2. En investering kan kun støttes, hvis det beløb, hvoraf støtten beregnes, udgør mindst 40.000 kr.

Stk. 3. Skal projektet etableres i tilknytning til en virksomhed, et anlæg eller en indretning, som behandles efter miljøbeskyttelsesloven eller regler, udstedt i medfør heraf, skal der være truffet endelig administrativ afgørelse efter disse bestemmelser, før tilsagn om støtte kan meddeles.

Kapitel 2

Støtte til investeringer i mindre forurenende teknologi

§ 2. Såfremt en eksisterende erhvervsvirksomhed investerer i projekter efter § 1, stk. 1, nr. 1, kan der ydes støtte til udvikling, etablering og indkøring af produktionsanlæg.

§ 3. Støtten ydes i form af et tilskud på 25 pct. af investeringsbeløbet efter fradrag for forøgede indtjeningsmuligheder.

Stk. 2. Støtten udbetales, når projektet er gennemført, og udgifterne hertil er afholdt.

§ 4. Der kan ikke ydes støtte, hvis projektet er påbegyndt, før tilsagn om støtte er meddelt.

Stk. 2. Miljøkreditrådet kan, når særlige forhold gør sig gældende, dispensere fra bestemmelsen i stk. 1.

Kapitel 3

Støtte til investeringer i økonomisk tyngende projekter

§ 5. Såfremt særlige forhold taler for det, kan der ydes støtte efter § 1, stk. 1, nr. 2, til investeringer i forureningsbegrænsende projekter, der foretages af eksisterende erhvervsvirksomheder.

Stk. 2. Det er en betingelse for ydelse af støtte, at gennemførelsen af et projekt på grund af skærpede eller uforudseelige krav til forureningsbegrænsning eller særlige forhold i øvrigt indebærer en økonomisk belastning for den pågældende virksomhed.

Stk. 3. Der kan kun ydes støtte til anlæg og indretninger og kun til den del af investeringen, der medfører en væsentlig reduktion af forureningen fra den enkelte virksomhed.

§ 6. Støtten ydes i form af et tilskud på 25 pct. af investeringsbeløbet efter fradrag for forøgede indtjeningsmuligheder.

Stk. 2. Støtten udbetales, når projektet er gennemført, og udgifterne hertil er afholdt.

Kapitel 4

Støtte til anlægsbidrag i forbindelse med tilslutning til offentlige spildevandsanlæg

§ 7. Erhvervsvirksomheder, der eksisterede den 1. oktober 1974, og som tilsluttes offentligt spildevandsanlæg, kan opnå støtte til dækning af pålignede bidrag.

§ 8. Støtten ydes i form af tilskud på 25 pct., og beregnes ud fra de pålignede anlægsbidrag, og på baggrund af virksomhedens udledning den 1. oktober 1974.

Kapitel 5

Administrative bestemmelser

§ 9. Miljøministeren nedsætter et miljøkreditråd, der træffer afgørelse i sager om støtte.

Stk. 2. Miljøkreditrådets afgørelser kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

§ 10. Rådet består af en formand, 2 repræsentanter fra miljøministeriet og 7 andre medlemmer, heraf 2 teknisk sagkyndige med særligt kendskab til forureningsbegrænsende teknologi. Rådets medlemmer udpeges af miljøministeren, der ligeledes udpeger suppleanter for samtlige medlemmer.

Industriministeriet indstiller 1 medlem og 1 suppleant.

Landbrugsrådet, De samvirkende danske Landboforeninger og Danske Husmandsforeninger indstiller 1 medlem og 2 suppleanter.

Industrirådet indstiller 1 medlem og 1 suppleant.

Arbejderbevægelsens Erhvervsråd indstiller 1 medlem og 1 suppleant.

Kommunernes Landsforening, Københavns og Frederiksberg kommune, Amtsrådsforeningen og Hovedstadsrådet indstiller 1 medlem og 1 suppleant.

§ 11. Miljøministeren kan fastsætte nærmere bestemmelser om ydelse af tilskud efter kapitel 2-4.

§ 12. Miljøministeren kan fastsætte nærmere bestemmelser om behandlingen af sa-

gerne, herunder om ansøgningens indhold og om, hvilke oplysninger kommunerne skal tilvejebringe i forbindelse med sagens behandling.

§ 13. Miljøministeren kan fastsætte bestemmelse om ændring af beløbsgrænsen i § 1, stk. 2, i overensstemmelse med pris- og omkostningsudviklingen.

§ 14. Den årlige tilsagnsramme fastsættes på finansloven. Den del af en tilsagnsramme, der ikke er udnyttet i et finansår, kan overføres til følgende finansår.

Kapitel 6

Ikrafttrædelsesbestemmelser m. v.

§ 15. Loven træder i kraft den 1. januar 1981.

§ 16. Tilsagn om støtte efter kapitel 2 og 3 kan meddeles til projekter, der gennemføres i perioden fra den 1. januar 1981 til den 31. december 1986.

Stk. 2. Tilsagn om støtte efter kapitel 4 kan meddeles til virksomheder, der i perioden fra den 1. januar 1981 til den 31. december 1986 tilsluttes et offentligt spildevandsanlæg.

Stk. 3. Miljøkreditrådet kan, når særlige forhold gør sig gældende, dispensere fra bestemmelsen i stk. 1 om, at projektet skal være gennemført efter den 1. januar 1981.

§ 17. Ansøgninger om støtte til miljøinvesteringer, der er indsendt til miljøstyrelsen inden den 31. december 1980, og som vedrører projekter, der færdiggøres inden den 31. marts 1981, kan støttes af midlerne til denne lov, men behandles efter reglerne i lov om støtte til miljøinvesteringer, jfr. lovbekendtgørelse nr. 358 af 11. juli 1978. Tilsagn om støtte skal meddeles inden den 1. juli 1981.

§ 18. Lov om støtte til miljøinvesteringer, jfr. lovbekendtgørelse nr. 358 af 11. juli 1978, ophæves den 1. juli 1981. Lovens bestemmelser opretholdes dog for så vidt angår de tilsagn, der er meddelt inden lovens ophævelse.

§ 19. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

I. Den gældende miljøstøtteordning

31. december 1980 udløber den nugældende lov om støtte til miljøinvesteringer, lov nr. 682 af 23. december 1975 som ændret ved lov nr. 199 af 3. maj 1978.

Ifølge denne lov kan der ydes støtte til de forureningsbegrænsende foranstaltninger, der i perioden fra 1. oktober 1974 til 31. december 1980 gennemføres af private erhvervsvirksomheder, som var i drift den 1. oktober 1974.

Både den danske miljøpolitik og De europæiske Fællesskabers miljøpolitik bygger på »forurenere betaler«-princippet, der også er accepteret af det danske erhvervsliv. Dette princip indebærer, at den, der forurenar, selv skal afholde de udgifter, den pågældende påføres ved at opfylde de miljøkrav, der stilles af offentlige myndigheder. Når det såvel i den danske som i fællesskabernes miljøpolitik har været accepteret i en overgangsperiode at yde miljøstøtte, skyldes det, at virksomheder, der var etableret før miljøbeskyttelseslovens ikrafttræden, ikke i deres anlægsperiode har kunnet tage hensyn til de skærpede krav med hensyn til investering i miljøbeskyttelsesforanstaltninger. Det synes derfor urimeligt hårdt at lade disse virksomheder alene bære investeringsudgifterne ved miljøbeskyttelsesforanstaltninger, bl. a. fordi sådanne investeringer normalt er karakteriseret ved ikke i sig selv at forbedre virksomhedens indtjeningssevne.

II. Forholdet til EF

De europæiske Fællesskabers ramme for ydelse af miljøstøtte indebar oprindeligt, at al offentlig støtte skulle ophøre med udgangen af 1980. Ifølge denne ramme – fastsat ved skrivelse af 6. november 1974 – skulle støtten aftrappes over en årrække, (den har således de sidste 2 år højest måttet udgøre 25 pct. af investeringsbeløbet) for helt at

ophøre for projekter, der færdiggøres efter 31. december 1980.

EF-kommissionen har nu ved skrivelse af 7. juli 1980 givet medlemslandene mulighed for i endnu en årrække at yde miljøstøtte. Støtte kan herefter gives til projekter, der færdiggøres inden 31. december 1986, såfremt virksomheden har eksisteret i mindst 2 år på det tidspunkt, hvor der – af hensyn til det eksterne miljø – stilles skærpede krav til virksomheden. Støtten må ifølge disse retningslinier fortsat højest udgøre 25 pct. af investeringsbeløbet.

III. Behovet for en fortsat miljøstøtteordning

Det må herefter forventes, at hovedparten af EF-landene fortsat vil yde miljøstøtte til erhvervsvirksomheders investeringer i forureningsbegrænsende udstyr. Der ydes endvidere støtte til miljøinvesteringer i mange af de lande udenfor EF, som Danmark konkurrerer med, ligesom der i nogle af disse lande stilles lempeligere miljøkrav end i Danmark. For at undgå konkurrenceforvridning bør man derfor også i Danmark have mulighed for at yde støtte til rene miljøinvesteringer, når disse udgør en væsentlig økonomisk belastning for virksomheden.

Der er endvidere med den tekniske udvikling opstået et stærkt behov for med offentlige tilskud at kunne tilskynde til, at eksisterende virksomheder lægger deres produktion om og anvender mere miljøvenlige og ressourcibesparende teknologier. Det vil være en samfundsmæssig fordel, at det relativt høje teknologiske stade, som findes her i landet inden for dette område, bevares og udbygges gennem en støtteordning.

Der er en forståelig tilbageholdenhed i erhvervslivet over for investeringer i ny teknologi og processer, der ikke er ganske kendte og gennemprøvede – en tilbageholdenhed, som særligt gør sig gældende under de aktuelle økonomiske vilkår. En

støtteordning vil derfor være nødvendig som incitament for igangsætning af disse projekter, ligesom miljømyndighederne herigennem vil få mulighed for at påvirke erhvervslivets fremtidige teknologivalg og styre udviklingen til gavn for miljøet.

En ny miljøstøtteordning med henblik på at fremme de forannævnte formål vil skulle have et noget andet indhold end den nugældende støttelov.

Miljøreformens gennemførelse i 1974 betød, at en række virksomheder blev stillet over for krav til nedbringelse af forureningen fra virksomheden. Efter at der i en periode på over 5 år har kunnet ydes statsstøtte til de miljøinvesteringer, som private erhvervsvirksomheder har måttet foretage på denne baggrund, synes det rimeligt at regne med, at de investeringer, der direkte kan henføres til gennemførelsen af miljøreformen, er gennemført.

En række virksomheder vil dog fortsat – også selv om virksomheden ikke har udvidet eller ønsker at udvide – få stillet påbud i henhold til miljøbeskyttelsesloven om begrænsning af forureningen fra produktionen. Gener, der hidtil har været accepteret af myndigheder og omgivelser, kan som følge af skærpet praksis fra myndighederne og den offentlige bevågenhed vedrørende miljøspørgsmål give anledning til, at myndighederne udsteder påbud.

Investeringer som følge af sådanne påbud, der følges uden ugrundet forsinkelse, bør derfor kunne støttes også efter udløbet af den gældende lov. Herudover ses der i almindelighed ikke fremover at være et specielt behov for at yde støtte til eksisterende erhvervsvirksomheders forudseelige miljøinvesteringer.

Det foreslås dog, at ansøgninger, der er indsendt til miljøstyrelsen inden den 31. december 1980, og som vedrører projekter, der færdiggøres inden 31. marts 1981, kan behandles efter reglerne i den nugældende lov.

Oprindeligt skulle projekterne efter den nugældende lov være færdiggjort inden den 31. december 1980. Projekter, der kunne forventes færdige denne dato, men som – virksomheden uforskyldt – forsinkes, f. eks. på grund af leverancesvigt eller dårligt vejr, vil således efter forslaget kunne støttes, såfremt de færdiggøres inden 31. marts 1981. Hermed tilgodeses alle de ansøgere, der har haft en berettiget forventning om at kunne modtage støtte til et gennemført projekt.

Bortset herfra har det foreliggende lovforslag et noget andet sigte end den nugældende lov. Der tages i forslaget i videre omfang end efter den gældende lov udgangspunkt i, hvilke projekter der

synes at have bredere miljømæssige fordele (kapitel 2) og i, hvilke projekter der er specielt økonomisk belastende for virksomhederne, og som det ikke har været muligt eller påkrævet at gennemføre inden den gældende støttelovs udløb (kapitel 3 og 4).

Støtteværdige projekter

Støtte foreslås ydet til tre forskellige typer investeringer.

1. Set ud fra et langsigtet samfundsmæssigt miljøhensyn bør specielt investeringer i miljøvenlig teknologi og procesomlægninger med miljøvenligt sigte søges fremmet ved offentligt tilskud.

En støtteordning med et sådant sigte falder i tråd med den udvikling, der har været i forureningsbekæmpelsens teknik. I de første faser vil bekæmpelsen typisk bestå i installering af filtre, der tilbageholder de forurenende stoffer eller f. eks. i højere skorstene, der sikrer en bedre spredning af forureningen. Efterhånden som miljøkravene bliver mere indarbejdede, vil disse i højere grad blive opfyldt ved tilpasning af teknologien og ved procesændringer. Det vil sige, at produktionsanlæg eller drift bliver ændret på en sådan måde, at den udledte forurening pr. produceret enhed bliver mindre.

Det foreslås, at der ydes støtte til investering i teknologi, der er mindre forurenende end den teknologi, der hidtil er anvendt til fremstilling af tilsvarende produkter. Det vil være naturligt at støtte både udviklingsomkostninger i forbindelse med tilpasning til virksomheden, etableringsomkostninger og eventuelt driftstab ved indkøring af den nye teknologi.

Virksomhederne vil ved den foreslåede støtteordning få et incitament til at iværksætte projekter, der indebærer fordele ud over at begrænse en konkret forurenende udledning ved kilden.

Der skal ved behandlingen af disse ansøgninger lægges vægt på, om projekterne indebærer væsentlige begrænsninger i udledningen fra produktionen, og om den nye teknologi er ressourcebesparende.

Det pågældende produktionsanlæg skal, for at virksomheden kan opnå støtte, have været i drift i 2 år på investeringstidspunktet.

2. Da EF nu har givet medlemslandene mulighed for i endnu en årrække at yde miljøstøtte under visse betingelser, og da det må forventes, at hovedparten af medlemslandene fortsat vil yde miljøstøtte til mere traditionelle miljøprojekter, bør man for at undgå konkurrenceforvriddning også i

Danmark have mulighed for at yde statsstøtte til sådanne projekter, når disse skønnes særligt økonomisk tyngende for virksomheden.

Det bør dog som hovedregel være en betingelse for opnåelse af støtte til sådanne projekter, at virksomheden kan påvise, at det er undskyldeligt, at forholdene ikke er afklaret så betids, at projektet kunne være støttet efter den nugældende lov. I modsat fald ville de virksomheder, der har været længe om at nedbringe kendte miljømæssige gener, få en fordel frem for dem, der allerede har bragt disse forhold i orden.

I vurderingen af, om et miljøprojekt er økonomisk tyngende for virksomheden, bør virksomhedens driftsresultat ikke være af afgørende betydning. Vurderingen af et projekts økonomiske belastning vil tage udgangspunkt i, om omkostningerne ved projektet sammen med virksomhedens øvrige miljøudgifter, målt over en vis periode, væsentligt overstiger, hvad der vil være normalt i relation til virksomhedens inden- og udenlandske konkurrenter. Det bør endvidere påses, at det ansøgte støttebeløb står i et rimeligt forhold til virksomhedens størrelse f. eks. således, at miljøinvesteringen udgør en vis procentdel af virksomhedens samlede investeringer i fast ejendom og driftsmidler over en periode.

Som eksempler på udgifter til projekter, der kan tænkes støttet inden for denne gruppe, kan nævnes:

a) udgifter til foreningsbegrænsende projekter, der påbydes virksomhederne som følge af nye eller skærpede krav. Dette gælder f. eks. udgifter til de modtageanlæg, som visse enkeltvirksomheder i medfør af § 26 i lov om beskyttelse af havmiljøet vil kunne pålægges at etablere, og de udgifter, der pålægges som følge af opklassificering af en recipient (f. eks. skærpede krav til evt. udledninger i et vandløb), samt udgifter, der pålægges som følge af ændringer i områdets planlægningsmæssige status.

Disse investeringer vil kunne støttes, også selvom de ikke (endnu) er blevet påbudt virksomheden at gennemføre. Eksempelvis vil en virksomhed, der kan forudse indenfor en overskuelig årrække at skulle gennemføre sådanne investeringer, f. eks. fordi en dispensationsbestemmelse i lovgivningen ophører, kunne modtage støtte, såfremt investeringen gennemføres indenfor lovens funktionsperiode.

b) udgifter til omlokalisering af forurenende virksomheder, der som følge af den byudvikling, der har fundet sted gennem de seneste år, eller lignende ikke har mulighed for en hensigtsmæssig

og i miljømæssig henseende tilfredsstillende drift på den hidtidige lokalitet.

c) udgifter til miljøprojekter gennemført af virksomheder, der kan påvise at skulle konkurrere med udenlandske virksomheder, der modtager offentlig støtte til tilsvarende projekter.

d) udgifter til miljøprojekter til nedbringelse af en forurening, der hidtil har været accepteret af miljømyndighederne og omboende, men som det nu – som følge af en skærpet praksis på området – påbydes virksomhederne at begrænse. Det forudsættes her, at virksomheden for at opnå støtte skal gennemføre den pågældende investering uden ugrundet forsinkelse.

3. Virksomheders udgifter til anlægsbidrag i forbindelse med tilslutning til offentlige rensningsanlæg har kunnet støttes efter den hidtidige miljøstøttelov. Dog har det været en betingelse, at virksomheden var etableret i 1974, og støtte er kun blevet givet i forhold til den forurenende udledning i 1974. Der er i vidt omfang sket udskydelser med gennemførelse af kommunale rensningsanlæg – først og fremmest af økonomiske grunde – i forhold til de skøn, der var baggrunden for støtte til denne gruppe investeringer efter den gældende miljøstøttelov. Da virksomhederne er uden indflydelse på, hvornår kommunernes rensningsanlæg bliver taget i brug, og da der kan være tale om betydelige udgifter for den enkelte virksomhed, foreslås det, at disse udgifter kan støttes efter samme regler som under den nugældende miljøstøttelov.

Lovforslaget har i udkast været drøftet med de nedenfor nævnte myndigheder og organisationer:

industriministeriet, landbrugsministeriet, planstyrelsen, Kommunernes Landsforening, Amdsrådsforeningen, Hovedstadsrådet, Københavns kommune, Frederiksberg kommune, Industrirådet, Landbrugsrådet, De samvirkende danske Landboforeninger, Danske Husmandsforeninger samt Arbejderbevægelsens Erhvervsråd.

De bemærkninger og ønsker, som er fremkommet ved drøftelserne, er søgt indarbejdet i forslaget i det omfang, de er skønnet forenelige med dets hovedsigte.

Omfanget af behovet for støtte

For den nugældende støttelov er der en ramme på i alt 223 mill. kr.

Denne ramme forudses ikke at være tilstrækkelig til at tilgodese alle rettidigt indkomne støtteværdige ansøgninger.

Det foreslås derfor, at disse fortsat kan behandles efter den gældende lovs regler. Tilsagn skal være meddelt inden 1. juli 1981.

På baggrund af erfaringerne fra den nugældende støttelov samt på basis af oplysninger fra miljøstyrelsen om forventede initiativer på miljøområdet de næste 6 år og det heraf følgende investeringsbehov for erhvervslivet, er der foretaget et skøn over behovet for støtte til investeringer, der vil være støtteberettigede efter den foreslåede lov.

Der skønnes i gennemsnit at ville være ca. 320 støtteberettigede ansøgninger pr. år.

Støttebehovet til projekter, der falder ind under lovforslagets kapitel 2, skønnes af miljøstyrelsen at ville udgøre ca. 30 mill. kr./år. Behovet for støtte til denne type projekter, der vedrører indførelse af endnu ikke kendt eller afprøvet teknologi samt procesomlægninger med forureningsbegrænsende effekt, forventes at stige med årene og at være størst i den sidste del af lovforslagets funktionsperiode.

For så vidt angår behovet for midler til støtte efter forslaget kapitel 3 bemærkes, som ovenfor nævnt, at det som hovedregel ikke er tanken at åbne mulighed for at yde støtte til de investeringer, der har kunnet opnå støtte efter den nugældende lov. Efter lovforslagets kapitel 3 skal investeringen for at være støtteberettiget være økonomisk tyngende, og helt specielle forhold skal tale for at yde støtte.

Såvel omlokalisering af produktionsanlæg som mere traditionelle projekter til nedbringelse af vand- eller luftforurening eller støjgener vil kunne danne grundlag for støtte under de ovenfor nævnte betingelser. Både industri- og landbrugsvirksomheder vil kunne være støtteberettigede, ligesom virksomheder i havne, der skal gennemføre større investeringer som følge af havmiljøloven, under visse særlige omstændigheder vil kunne opnå støtte.

Landbrugsvirksomheder vil eksempelvis kunne opnå støtte til etablering af anlæg for opbevaring af naturgødning og roensilage, når der er konstateret en forurening, der har givet anledning til påbud.

Behovet for midler til støtte efter kapitel 3 skønnes herefter af miljøstyrelsen at kunne opgøres til 25 mill. kr. pr. år i 1980-prisniveau.

Vedrørende behovet for midler til støtte efter lovforslagets kapitel 4 skal det oplyses, at investeringer i kommunale rensningsanlæg i perioden 1981-86 skønnes at beløbe sig til ca. 170 mill. kr. pr. år i 1980-prisniveau. Heraf skønnes industriens andel at udgøre 55 mill. kr. pr. år, hvoraf et beløb

på ca. 30 mill. kr. skønnes at kunne relateres til støtteberettigede virksomheders udledning i 1974. Sidstnævnte beløb vil efter forslaget kunne danne grundlag for støtte. Støttebehovet til denne gruppe investeringer kan herefter opgøres til 8 mill. kr. pr. år.

Det årlige støttebehov er således opgjort til godt 63 mill. kr. På den baggrund er der foreløbig afsat 50 mill. kr. til støtteordningen incl. administrationsomkostninger, på beskæftigelsesplanen for 1981. Tilsagnsrammen for årene 1982-86 vil blive fastsat på de årlige finanslove.

Miljøstøttens form og beregning

Støtte efter lov nr. 682 af 23. december 1975 skulle som hovedregel ydes i form af et 6 pct. rentenedslag på lån, som virksomhederne skulle optage for at gennemføre investeringen. Det viste sig imidlertid hurtigt, at der ikke var interesse for denne støtteform, hvorfor loven blev ændret ved lov nr. 199 af 3. maj 1978, således at støtte nu altid ydes i form af direkte tilskud.

Støtten foreslås da også i dette lovforslag ydet i form af et direkte tilskud på 25 pct. af investeringsbeløbet med eventuelle fradrag, hvilket er i overensstemmelse med EF's ovennævnte ramme for miljøstøtte.

De projekter, der tænkes støttet, medfører ofte udover forureningsbegrænsning andre samfundsmæssige fordele såsom energibesparelser, råstofbesparelser, muligheder for genanvendelse og opnåelse af brugbare biprodukter.

I visse tilfælde vil disse fordele allerede på kort tid modsvare anlægsudgiften, og det er naturligvis ikke hensigten med denne støttelov at yde offentlig støtte til sådanne økonomiske selv bærende investeringer.

Det foreslås derfor, at der foretages fradrag i investeringsbeløbet for forøgede indtjeningsmuligheder som følge af investeringens gennemførelse. Fradragene beregnes efter nærmere fastlagte retningslinier på basis af ansøgers oplysninger. Der bør endvidere foretages fradrag, såfremt projektet eller dele af dette har modtaget støtte efter andre offentlige støtteordninger. Specielt vedrørende projekter, der har modtaget egnsudviklingsstøtte eller støtte til strukturforbedringer i landbrugets forsynings- og forædlingsvirksomheder, jfr. lov nr. 222 af 24. maj 1978, bør det dog påses, at formålet med disse ordninger ikke modarbejdes ved den fastlagte fradragspraksis.

Støtte efter den nugældende lov gives til investeringer på over 20.000 kr. Under hensyntagen til

den almindelige pris- og omkostningsudvikling foreslås en bundgrænse på 40.000 kr. for det beløb, hvoraf støtten beregnes, med mulighed for miljøministeren for senere at hæve denne beløbsgrænse.

Denne bundgrænse vil medføre, at visse investeringer, bl. a. til at opfylde visse krav efter havmiljøloven og visse investeringer i landbrugssektoren, ikke vil kunne tilgodeses.

I betragtning af de store administrative omkostninger ved hver enkelt ansøgning skønnes det dog ikke rimeligt at behandle ansøgninger, hvor det bevilgede tilskud – 25 pct. af støttegrundlaget – bliver mindre end 10.000 kr., af hvilket beløb modtageren endvidere skal svare skat.

IV. Økonomiske og administrative konsekvenser

1. Statslige udgifter

Som nævnt ovenfor er der på baggrund af det opgjorte støttebehov på finansloven for 1981 afsat 50 mill. kr. til støtteordningen, incl. administrationsomkostninger. For årene 1982–86 vil støttebeløb incl. administrationsomkostninger blive fastsat på de årlige finanslove.

Der bør være adgang til kumulativ overførsel til følgende finansår af ikke forbrugte beløb, jfr. § 14, idet det ved den nugældende støtteordning har vist sig at være særdeles vanskeligt at forudse, hvornår støtte kan bevilges, og hvornår den bevilgede støtte kommer til udbetaling.

Ifølge den gældende miljøstøtteordning træffes endelig beslutning i alle støttesager af et af miljøministeren nedsat råd – miljøkreditrådet. Miljøstyrelsen er sekretariat for miljøkreditrådet og udarbejder således indstilling vedrørende de ansøgninger, hvori rådet træffer afgørelse, samt afgørelse i de sager, hvorom miljøkreditrådet har delegeret den besluttende kompetence til miljøstyrelsen. Miljøstyrelsen står endelig for de administrative opgaver i forbindelse med udbetaling af bevilgede tilskud.

Miljøkreditrådet foreslås opretholdt, dog med en lidt ændret sammensætning som følge af den ny støttelovs ændrede sigte.

Den type ansøgninger, der tænkes støttet efter lovforslaget, vil ofte kræve vurdering og afvejning af sagkyndige med kendskab til miljøbeskyttelse og forureningsbegrænsende teknologi, og rådet foreslås derfor udvidet med nogle af ministeren udpegede sagkyndige eksperter.

Rådet foreslås udpeget af miljøministeren efter indstilling bl. a. fra erhvervs- og interesseorganisationerne samt berørte ministerier og myndigheder.

Miljøstyrelsen vil – udover de ovenfor nævnte opgaver – med baggrund i forslaget desuden få til

opgave at udarbejde retningslinier til Hovedstadsrådet, amtskommuner og kommuner for vurdering af projekter.

På grundlag af det materiale, som ligger til grund for lovforslaget, har man skønnet over det forventede antal sager inden for de enkelte grupper, som er nævnt ovenfor. Skønnene er behæftet med stor usikkerhed.

Ansøgningstype	Antal pr. år	Bruttoforbrug af AC-manddage pr. sag	Samlet forbrug af AC-manddage
Kap. 2	40	13	520
Kap. 3	300	2,5	750
Kap. 4	50	4	200
I alt	390		1470

Til sammenligning kan nævnes, at der efter den gældende lov er ydet tilskud i gennemsnitlig 550 tilfælde om året i perioden 1. april 1976–31. marts 1980. Den gennemsnitlige støtte i disse sager har udgjort 52.000 kr. Det gennemsnitlige årlige forbrug af AC-manddage har udgjort ca. 1.400.

Det gennemsnitlige forbrug af AC-manddage pr. sag skønnes at blive større under den nye lov end under den gældende lov.

Dette skyldes især, at de forventede ansøgninger om støtte til ny teknologi eller procesomlægninger vil være væsentlig mere komplicerede end de ansøgninger, der behandles i dag, mens en række af de mindre komplicerede projekter, der støttes i dag, ikke vil være støtteberettigede efter den foreslåede lov.

Det skønnede forbrug af AC-manddage på ca. 1.500 svarer til, at der skal bruges 6 akademiske medarbejdere. Af disse bør 1 være chef.

Behovet for kontorfunktionærer skønnes at være 4, idet det forudsættes, at kontorfunktionærerne ligesom under den gældende lov i betydeligt omfang medvirker i sagsbehandlingen.

Alt i alt vil der til administration af loven således være behov for 10 stillinger. Det skal understreges, at der ikke bliver tale om nyansættelser i staten, men alene en forlængelse af de midlertidige stillinger, som er oprettet til administration af den gældende lov.

Af de nuværende stillinger bortfalder 2 akademiske sagsbehandlerstillinger og 1 kontorfunktionærstilling pr. 31. marts 1981, yderligere 2 akademiske og 2 kontorfunktionærstillinger pr. 30. september 1981, mens chefstillingen, 1 akademisk stilling og 1 kontorfunktionærstilling bortfalder pr. 31. marts 1982. Stillingerne agtes søgt forlænget

for seks år, således at der gennemføres en gradvis afvikling af sekretariatet fra 1. april 1987 i takt med støttesagerens afslutning. Såfremt der i et givet finansår ikke er bevilget yderligere midler til støtteordningen, vil den gradvise afvikling af sekretariatet dog blive indledt pr. 1. april i det pågældende finansår.

Den gennemsnitlige løn i en AC-stilling er 135.000 kr. (i en chefstilling dog 220.000 kr.) og i en kontorfunktionærstilling 100.000 kr. (prisniveau januar 1980). De samlede årlige lønudgifter vil herefter udgøre 1,3 mill. kr. Til dækning af årlige generelle administrationsomkostninger skal hertil lægges et beløb på 50 pct. eller 0,7 mill. kr. I 1981 og 1982 vil de statslige merudgifter dog kun udgøre henholdsvis 0,6 og 1,8 mill. kr. som følge af at stillingerne søges forlænget fra det tidspunkt, de i løbet af 1981 og 1982 skulle være bortfaldet.

Udover disse generelle administrationsudgifter må der regnes med udgifter på enkelte særlige poster. Der må således påregnes afholdelse af særskilt vederlag til rådets formand i størrelsesordenen 25.000 kr. om året. Til annoncering og information bør der det første år afsættes 600.000 kr. og de følgende år 300.000 kr. Erfaringerne med den gældende lov har vist, at behovet for en effektiv information er stort, navnlig i starten. Endvidere må der regnes med en årlig udgift på 200.000 kr. til teknisk bistand ved vurdering af visse projekter.

Såfremt der i hvert af finansårene 1981-1984 bevilges 50 mill. kr. til støtteordningen, kan de samlede statslige udgifter opgøres således:

	1981	1982	1983	1984
	(beløb i mill. kr. – prisniveau januar 1980)			
Støttebeløb	48,5	47,5	47,3	47,3
Administrations- udgifter	0,6	1,8	2,0	2,0
Information	0,6	0,3	0,3	0,3
Teknisk bistand	0,2	0,2	0,2	0,2
Boligministeriet, lejeudgifter m. v.....	0,1	0,2	0,2	0,2
I alt	50,0	50,0	50,0	50,0

2. Kommunale og amtskommunale udgifter

Hovedstadsrådet, amtskommuner og kommuner bør i disses egenskab af myndighed efter miljøbeskyttelsesloven og lokalt ansvarlige efter anden lovgivning af betydning i disse sager (først og fremmest bygningsmyndighed) afgive udtalelse over alle ansøgninger. Der forventes på den ene

side et væsentligt mindre antal ansøgninger efter lovforslaget end efter den gældende lov, men på den anden side vil de enkelte sager være større og mere komplicerede. Alt i alt forventes arbejdsbyrden for disse myndigheder i hvert fald ikke at være større end efter den gældende lov.

3. Miljøinvesteringers beskæftigelseseffekt

Beregninger af beskæftigelseseffekten foretaget på basis af støttede ansøgninger efter den nugældende miljøinvesteringslov har vist, at den gennemsnitlige lønkvote for miljøinvesteringer – det vil sige den del af en investering, der anvendes til lønudgifter – er ca. 44 pct., mens den tilsvarende importkvote er 36 pct. Lønkvoten er typisk større ved investeringer, der indebærer igangsætning af større bygge- og anlægsarbejder, og mindre, såfremt investeringen består i anskaffelse af maskinudstyr. Omlokalisering af et eksisterende produktionsapparat er således en lønintensiv investering, hvorimod investeringer i mere traditionelt forureningsbegrænsende udstyr har en lavere lønkvote og en højere importkvote end gennemsnittet.

Bemærkninger til de enkelte bestemmelser

Til kapitel 1

Til § 1, stk. 1

Støtte i medfør af denne lov kan kun ydes til virksomheder, der ikke ejes af det offentlige, dvs., at støtte til f. eks. kommuner i forbindelse med etablering af rensningsanlæg ikke ydes (hvorimod der, jfr. kapitel 4, kan ydes støtte til den enkelte virksomheds anlægsbidrag i forbindelse med tilslutning til et offentligt spildevandsanlæg).

Investeringen skal tjene til at sikre de ydre omgivers kvalitet. En investering, som alene indebærer en intern miljøforbedring, er således ikke omfattet af lovforslaget.

Støtte skal efter forslaget kunne gives til 3 forskellige typer investeringer, behandlet i henholdsvis kapitel 2, 3 og 4.

Til § 1, stk. 2

Hensigten med den foreslåede bestemmelse, der er identisk med § 1, stk. 3, i den gældende miljøinvesteringslov, er at sikre, at alle ankenligheder er udtømt, da man først på det tidspunkt har overblik over, hvilke foranstaltninger der konkret skal foretages for at opfylde miljømyndighedernes krav.

Til kapitel 2

Til § 2

Støtte efter kapitel 2 kan ydes til eksisterende virksomheder. Det vil efter EF's ramme for miljøstøtte i dette tilfælde sige virksomheder, hvor det pågældende produktionsanlæg har været i drift i mindst 2 år.

Det foreslås, at der kan ydes støtte til virksomheders udgifter i forbindelse med investeringer i miljøvenlig teknologi, det vil sige til udvikling, tilpasning, anskaffelse og indkøring af det nye eller ændrede produktionsapparat.

Der vil herefter også kunne ydes støtte, selv om virksomheden hidtil har overholdt gældende miljøkrav, såfremt der ved overgang til den nye teknologi opnås en på lang sigt mere tilfredsstillende løsning af problemerne omkring forurenende produktionsudledninger. Dette kan f. eks. tænkes, hvis den teknologiske udvikling i videre omfang end tidligere giver mulighed for mindre spild fra produktionsprocessen og genanvendelse af forurenende stoffer til modsætning til opsamling og deponering eller fortynding gennem spredning i omgivelserne.

Specielt vedrørende udvikling af teknologi skal det påses, at der ikke ydes støtte til projekter, der ville kunne støttes efter andre støtteordninger, især de af teknologistyrelsen administrerede støtteordninger og genanvendelsesloven.

Det forudsættes, at der etableres et tæt samarbejde mellem miljøstyrelsen og teknologistyrelsen o. a. med henblik på en hurtig afklaring af, under hvilken støtteordning et konkret projekt hører.

Til § 3

Ved gennemførelse af investeringer i ny teknologi opnås ofte på lidt længere sigt besparelser i rå- eller hjælpestoffer, mindre driftsudgifter osv.

Da det ikke er hensigten med loven at støtte investeringer, der tjener sig selv hjem i løbet af ganske få år, foreslås det, at der foretages fradrag for forøgede indtjeningsmuligheder. Fradragene fastlægges på basis af ansøgers oplysninger.

Til § 4

Det foreslås, at projektet ikke må være påbegyndt, før der meddeles tilsagn om støtte. Med påbegyndelse tænkes her på den fysiske etablering af anlægget. Det følger af sagens natur, at der gerne må være afholdt visse udgifter til udvikling af projekter og til overvejelser vedrørende økonomien i projektet. Kravet om forhåndsgodkendelse giver miljøkreditrådet mulighed for at påvirke valget af teknologi, så denne i videst muligt omfang tilgode-

ser miljøpolitikens målsætning. Der levnes dog miljøkreditrådet mulighed for at dispensere fra denne regel, når ganske særlige forhold gør sig gældende.

Til kapitel 3

Til § 5

Virksomhedernes miljøforhold forudses i almindelighed bragt i orden i perioden fra miljøreformens ikrafttræden i 1974 til udløbet af 1980. Der har efter den hidtidige miljøstøttelovgivning været mulighed for at opnå støtte til de investeringer, der er gennemført i denne periode, og som virksomhederne er pålagt som følge af de skærpede krav efter miljøreformen. Støtte efter forslagens kapitel 3 tænkes derfor kun ydet til specielt tyngende investeringer og til projekter, som virksomhederne undskyldeligt ikke har gennemført i perioden fra 1974-80.

Det kan f. eks. dreje sig om omlokalisering af en virksomhed, der er kommet i klemme som følge af byudviklingen, eller om de investeringer, som private virksomheder bliver pålagt at gennemføre som følge af ny lovgivning eller skærpelse af praksis efter den eksisterende miljølovgivning i form af påbud om nedbringelse af forureningen. Støtte vil f. eks. kunne ydes til de udgifter til modtageanlæg, som visse private virksomheder kan blive pålagt at gennemføre som følge af lov om beskyttelse af havmiljøet.

Ved afgørelsen af, hvorvidt en investering er økonomisk tyngende, kan der tages hensyn til såvel den faktiske investering som til, om gennemførelsen af investeringen vil påføre virksomheden væsentligt større driftsudgifter.

Det er ikke tanken, at der skal kunne ydes støtte til de udgifter, en virksomhed har til almindeligt foreningsbegrænsende udstyr i forbindelse med for eksempel en udvidelse af produktionsanlægget eller udskiftning af nedslidt anlæg.

Støtte efter kapitel 3 kan ydes til alle eksisterende virksomheder. Det vil efter EF's ramme for miljøstøtte sige, at det pågældende anlæg skal have produceret i 2 år inden der som følge af ny lovgivning, skærpede regler efter eksisterende lovgivning eller udviklingen i øvrigt stilles skærpede krav overfor virksomheden. I medfør af § 11 vil der blive fastsat nærmere regler herom.

Til § 6

Ved denne type investeringer foreslås - som efter den gældende miljøstøttelov - foretaget fra-

drag for forøgede indtjeningsmuligheder i form af rationaliseringsgevinster, øget levetid af produktionsanlægget osv.

Frdragene fastsættes på baggrund af ansøgers oplysninger.

Til kapitel 4

Til § 7

Ifølge den nugældende lov om støtte til miljøinvesteringer kan der ydes støtte til virksomheders anlægsbidrag ved tilslutning til offentlige spildevandsanlæg. Efter denne lov kan støtte kun ydes, såfremt tilslutning til offentligt spildevandsanlæg – eller en forbedret del af et sådant – sker i perioden 1. oktober 1974 til 31. december 1980.

Da der er sket en del udskydelser med idriftsætning af nye rensningsanlæg, og da virksomhederne selv er uden indflydelse på, hvornår tilslutning sker, foreslås i dette lovforslag, at den hidtidige støttemulighed udstrækkes til også at omfatte tilslutning til rensningsanlæg, når denne sker i perioden fra den 1. januar 1981 til 31. december 1986.

Til § 8

Da begrundelsen for denne støtte – som for den nugældende støttelew – er, at virksomhederne pålægges store udgifter, som de ikke har kunnet forudse ved deres etablering, foreslås reglerne herom formuleret som en fortsættelse af de nugældende regler, således at støtte ydes i forhold til udledningen 1. oktober 1974. Herved behandles alle virksomheder lige, uanset hvornår de tilsluttes offentlige rensningsanlæg i perioden 1974–86.

Endvidere henledes opmærksomheden på, at det i henhold til den efter den nugældende lov udstedte bekendtgørelse er bestemt, at støtten – i det omfang virksomhedens anlægsbidrag opkræves efter regler, der ikke er fastsat under hensyn til virksomhedens udledning af forurenende stoffer – kan fastsættes på dette grundlag. Der tilsigtes ingen ændring i denne praksis.

Til kapitel 5

Til § 9, stk. 1

Afgørelse i sager om støtte foreslås ligesom efter den nugældende lov truffet af et af miljøministeren udpeget miljøkreditråd.

Til § 10

Miljøkreditrådets sammensætning foreslås ændret lidt i forhold til det nu fungerende råd.

Af hensyn til de forventede ansøgninger om støtte til procesomlægninger og indførelse af ny teknologi foreslås udpeget to teknisk sagkyndige med særligt kendskab til forureningsbegrænsende teknologi.

Derimod skønnes repræsentation fra banker, sparekasser og finansieringsinstitutter ikke længere at være relevant, idet denne først og fremmest var begrundet i den tidligere rentenedslagsordning, der bortfaldt ved en lovændring i 1978.

Til §§ 11 og 12

I medfør af disse bestemmelser vil der blive udarbejdet en række detailregler, som det ikke er fundet hensigtsmæssigt at optage i selve lovteksten. Der vil således kunne gives regler om ansøgningernes udformning, om afgørelsernes form, om adgangen til at gøre støttetilsagnene betinget af færdiggørelsestidspunkt, af projektets effekt osv.

Under behandlingen af en støttesag bør virksomheden på eget initiativ godtgøre, at projektet opfylder betingelserne for at kunne opnå støtte.

Til § 13

Da tilsagn om støtte kan meddeles til projekter, der færdiggøres senest den 31. december 1986, er der hermed skabt mulighed for at regulere den i § 1 omhandlede beløbsgrænse i overensstemmelse med udviklingen i pris- og omkostningsniveauet. Reguleringen tænkes foretaget på grundlag af den almindelige pris- og lønudvikling.

Til § 14

Baggrunden for denne bestemmelse er, at erfaringer fra den nugældende støtteordning har vist, at det er vanskeligt at fastlægge, hvornår bevilget støtte kommer til udbetaling, idet udbetaling først kan ske, når projektet er gennemført, og udgifterne dertil er afholdt.

Til kapitel 6

Til § 16, stk. 1 og 2

Efter den nugældende miljøstøttelew var det hensigten, at »forurenere betaler«-princippet skulle slå helt igennem efter 31. december 1980. Når man alligevel har valgt at åbne mulighed for fortsat i en årrække at støtte miljøinvesteringer, skyldes det, dels at EF har ændret sine retningslinier for ydelse af statsstøtte til miljøinvesteringer

F.t.l. om miljøstøtte

inden for EF, og at danske virksomheder ville komme til at stå i en vanskelig konkurrencemæssig situation, såfremt der ikke åbnedes mulighed for fortsat støtte, dels at det kan være formålstjenligt at have mulighed for at yde støtte til indførelse af miljøvenlig teknologi.

Støtte foreslås – i overensstemmelse med EF's retningslinier – ydet til investeringer, der færdiggøres inden 31. december 1986.

Til § 16, stk. 3

I ganske særlige tilfælde vil det være rimeligt at åbne mulighed for miljøkreditrådet til at dispensere for bestemmelsen om, at projektet skal være gennemført – det vil sige påbegyndt og afsluttet – efter 1. januar 1981.

Det gælder f. eks., når et projekt, der er støtteværdigt efter den foreslåede lov, er påbegyndt inden den 31. december 1980, men ikke afsluttet inden den 31. marts 1981, og således ellers ikke ville kunne støttes efter nogle af de to støttelove. Ligeledes kan det i særlige tilfælde blive aktuelt for projekter, f. eks. til opfyldelse af havmiljøloven, der er gennemført inden den 31. december 1980, men som på grund af den gældende støttelovs betingelse om krav efter miljøbeskyttelseslo-

ven ikke har kunnet støttes efter den nugældende støttelov.

Til § 17

Ved udløbet af den nugældende lov vil en række af de rettidigt indsendte ansøgninger ikke kunne tilgodeses, dels på grund af at midlerne efter loven var utilstrækkelige, dels fordi tilsagn ifølge den nugældende lov skal være meddelt senest den 31. december 1980.

Det foreslås, at rettidigt indkomne ansøgninger fortsat skal kunne tilgodeses. Det vil sige, at ansøgningerne kan støttes, såfremt ansøgningen er indsendt inden den 31. december 1980, og projektet i øvrigt opfylder betingelserne for støtte efter den nugældende lov. Fristen for færdiggørelse af projektet flyttes dog til 31. marts 1981. Hermed sikres, at de ansøgere, der har haft en berettiget forventning om støtte efter den nugældende lov, kan modtage støtte. Tilsagn i henhold til denne bestemmelse skal meddeles inden 1. juli 1981.

Til § 19

Da miljøbeskyttelsesloven ikke gælder for Færøerne og Grønland, omfatter det foreliggende lovforslag heller ikke Færøerne og Grønland.